

_____ (savivaldybė, mokykla)

_____ klasės (grupės) mokinio (-ės)

_____ (vardas ir pavardė)

MUZIKA

MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO IR MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAI

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

2010 m. birželio 15 d.

Trukmė – 2 val. (120 min.)

NURODYMAI

- Egzamino užduotis sudaryta iš 2 dalių: muzikinės kultūros pažinimo testo ir muzikinio raštingumo testo.
- I dalis – muzikinės kultūros pažinimo testas sudarytas iš 6 užduočių, kiekvienai iš jų skirta muzikos kūrinio ištrauka (-os). Ištraukos (-ų) skambėjimo tvarka nurodyta užduotyje. Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, jūsų nuomone, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą.
- II dalis – muzikinio raštingumo testas sudarytas iš 5 klausimų.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami užduotis galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **mėlynai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS TAŠKAIS

Egzamino I dalies (kūrybinės užduoties) taškų suma, padauginta iš 5	Egzamino II dalies taškų suma		TAŠKŲ SUMA
	Muzikinės kultūros pažinimo testas	Muzikinio raštingumo testas	
100	70	30	200

Vertinimo komisijos pirmininkas _____

(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

I. MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO TESTAS**1 užduotis**

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės ištrauka iš L. Bethoveno Šeštosios „Pastoralinės“ simfonijos (du kartus su 10 sek. pauze). Jai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kuris apibūdinimas atitinka skambėjusią muziką?

- A Kurčias bosų dundėjimas, aukštų tonų fleitų švilpimas byloja apie baisią audrą... Didžiulis chromatinis gūsis, pradėtas aukštų instrumentų garsų, perbėga per visą orkestrą, užkliudo bosus... vėlei kyla keldamas šiurpulį tarsi viską savo kelyje naikinantis vėjo sūkurys. Tada pratrūksta trombonai, o timpanų griaudėjimas padidina šėlsmą...
- B Duslus styginių „šurenimas“, kurio fone skamba tęsiama obojaus melodija, palaiptams garsėja, kol tampa viso orkestro *fortissimo*. Garsų šėlsmas staiga nuščiūva, o netikėtai užgrūvusių tylą nedrąsiai nutraukia vienišos fleitos melodija. Ji tarsi slogios baimės nuojauta, neramiais melodiniais pasažais pranašaujanti audrą, kylančią su nauja styginių *crescendo* banga...
- C Audra ateina pamažu: ją pradeda klarnetų ir fagotų ansamblis, vėliau prabyla obojai ir fleitos, galiausiai prisijungia styginiai. Plati orkestro *tutti* melodija – tarsi vėjo šuorai, tris kartus dinaminėmis bangomis pakylantys ir nusileidžiantys nuo subtilaus *piano* iki gaivališko *fortissimo*.

(3 taškai)

2. Simfonija – orkestrinės muzikos žanras. Skambėjusiame L. Bethoveno kūrinio fragmente girdėjote tipiškos tos muzikos epochos sudėties simfoninį orkestrą. Pažymėkite, kokios sudėties orkestras atlieka L. Bethoveno Šeštąją „Pastoralinę“ simfoniją:

- A Styginiai, mediniai pučiamieji, mušamieji, vargonai
- B Styginiai, mediniai pučiamieji, variniai pučiamieji, fortepijonas
- C Styginiai, mediniai pučiamieji, variniai pučiamieji, mušamieji

(3 taškai)

3. Simfonija – L. Bethoveno gyvenimo ir kūrybos laikotarpiu itin suklestėjęs muzikos žanras. Lentelės kiekvienoje skiltyje pažymėkite po vieną požymį, būdingą tos epochos simfonijoms.

1.	<i>Stilistika</i>	2.	<i>I dalies forma</i>	3.	<i>Simfonijos dalys</i>
A	Klasicistinė simfonija	A	Refrenas – I epizodas – Refrenas – II epizodas – Refrenas	A	Allegro – Andante – Scherco (Menuetas) – Finalas
B	Romantinė simfonija	B	Ekspozicija – Temų perdirbimas – Repriza	B	Allegro – Andante – Allegro
C	XX a. simfonija	C	I dalis – II dalis – I dalies repriza	C	Andante – Allegro

Taškai (0–3)

4. L. Bethoveno Simfonijos Nr. 6 pavadinimas – „Pastoralinė“. Toks pavadinimas nusako tam tikrą siužetą mene (dailėje, literatūroje, muzikoje). Pažymėkite, kurie **du** iš žemiau išvardytų dailininkų, L. Bethoveno amžininkų, paveikslų priskiriami prie *pastoralinių*.
- A L. Liparinis. „Horacijų priesaika“
 B P. K. Berchemas. „Kaimo scena su galvijais“
 C Ž. B. van Lo. „Europos pagrobimas“
 D K. L. Lorenas. „Italijos gamtovaizdis su piemenimis“

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

5. 1985 m. Europos Sąjungos valstybių ir vyriausybių vadovai oficialiuoju ES himnu, kuriuo išreiškiami Europos ginami laisvės, taikos ir solidarumo idealai, patvirtino vieno iš L. Bethoveno kūrybinių fragmentų. Koks tai kūrinys?
- A „Herojinės“ simfonijos pagrindinė tema
 B „Odė džiaugsmui“ iš Simfonijos Nr. 9
 C Šlovinimo choras iš operos „Fidelijas“

(3 taškai)

Taškų suma už 1 užduotį (0–14)			
--------------------------------	--	--	--

2 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės du kūriniai: K. Orfo Rondo ir J. S. Bacho Rondo iš Siuitos orkestrui Nr. 2. Kūrinius girdėsite du kartus su 3 sek. pauze tarp kūrybinių ir 10 sek. pauze prieš pakartojimą. Jiems nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Abu kūriniai, kuriuos girdėjote, kompozitorių sukurti *rondo forma*. Įdėmiai įsiklausykite į skambančią muziką ir pažymėkite, kuri iš pateiktų raidinių schemų žymi rondo formą. Remkitės šia nuoroda:

A – pagrindinė tema

A1, A2, ... – A temos pakeitimai

B – tema, kontrastinga A temai

C – tema, kontrastinga A ir B temoms

A A B A C A A1 A2 A3 A4
 B A B A C A D A B A B A

(3 taškai)

2. Rondo forma kilo iš liaudies dainų-ratelių. Kuris iš skambėjusių kūrybinių savo pobūdžiu artimesnis rondo formos ištakoms?

A K. Orfas. Rondo

B J. S. Bachas. Rondo iš Siuitos orkestrui Nr.2

(1 taškas)

1.2. Koks choras atliko girdėtą muziką?

- A vaikų choras
- B vyrų choras
- C moterų choras
- D mišrus choras

(2 taškai)

2. Žemiau išvardytus mišraus choro balsus surašykite eilės tvarka nuo aukščiausio iki žemiausio:

- A tenorai
- B sopranai
- C bosai
- D altai

(2 taškai)

3. Kaip vadinasi choro dainavimas be instrumentinio pritarimo?

- A *a tempo*
- B *a cappella*
- C *alla breve*
- D *da capo*

(2 taškai)

4. Kuriuose **dviejuose** televizijos projektuose varžėsi chorai?

- A „Chorų karai“
- B „Triumfo arka“
- C „Lietuvos balsai“
- D „Žvaigždžių duetai“
- E „Muzikinė karuselė“
- F „Nacionalinė muzikos lyga“

<i>Taškai (0–2)</i>			
---------------------	--	--	--

<i>Taškų suma už 3 užduotį (0–10)</i>			
---------------------------------------	--	--	--

4 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės lietuviška sutartinė „Apynėlis auga“ (du kartus su 10 sek. pauze). Jai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kiekvienoje lentelės skiltyje pažymėkite po teisingą atsakymą, tinkantį skambėjusiai muzikos ištraukai:

1. Sutartinės tipas	2. Atlikimo būdas	3. Faktūra	4. Melodija	Čia rašo vertintojai		
				I	II	III
A keturinė	A atliekama kanono būdu	A polifoninė	A nuolat kinta	—	—	—
B trejinė	B atliekama pakaitomis	B homofoninė	B nuolat kartojasi	—	—	—
<i>Taškai (0–4)</i>						

2. Kokiame Lietuvos etnografiniame regione buvo paplitusios sutartinės?

- A Suvalkijoje
- B Aukštaitijoje
- C Žemaitijoje
- D Dzūkijoje

(2 taškai)

3. Kurie **du** paveikslėliai atspindi sutartinių atlikimo momentą?

A

B

C

D

Taškai (0–2)

4. Kuris iš šių tekstų yra būdingas sutartinei?

- A – O kur tu buvai,
Berneli mano?
– Karčemoj karčemoj,
Mergyte mano.
- B Aviža prašė
Gražiai pasėti.
Lingo rito tatato,
Lingo rito tatato.
- C Oi siūdi liūdi
Mano galvele
Šį visų rudenėlių,
Šį visų rudenėlių.
- D Duosiu Petruai pupų bliūdą,
Tegul pučia labai dūda.
Tir lir lir dūda dūda,
Tir lir lir dūda dūda.

(2 taškai)

5. Kuriame tekste dainuotojos kalba apie sutartines?

- A „Rugiapjūtės daina, dainuojama grupėmis – tą patį posmą kartoja dvi ar kelios dainininkės. Kai suaina – visas laukas skamba.“
- B „Dainuoja kap avižas pjauna. Pjaudavo po penkiasdešimt vienam bari. Sudainuoja viena pjaudama pasilenkus, tadu kita pakartoja, trečia. Labai ilga išeina daina...“
- C „Keturinės dainos – senybinės. Aš, Rimšės parapijoj augdama, jau negirdėjau keturinių giedant, tik mes su motina giedodavom, tai žmonės labai klausydavo. Daina – kaip gerviu gargėjimas.“

(2 taškai)

<i>Taškų suma už 4 užduotį (0–12)</i>			
---------------------------------------	--	--	--

5 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

2010-ieji metai paskelbti tarptautiniais Frederiko Šopeno metais. Kiti metai – 2011-ieji bus pažymimi kaip Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metai. Šiuos kompozitorius sieja bendra romantizmo dvasia, tačiau kiekvieno kompozitoriaus kūryba turi ir savitų žymių.

Netrukus skambės po vieną M. K. Čiurlionio ir F. Šopeno fortepijoninio kūrinio fragmentą. Fragmentus girdėsite du kartus su 3 sek. pauze tarp fragmentų ir 10 sek. pauze prieš pakartojimą. Jiems nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Pažymėkite, kuris apibūdinimas tinka ką tik skambėjusiai M. K. Čiurlionio muzikai ir kuris F. Šopeno muzikai.

A Elegiška, santūri liaudies dainos melodija plėtojama polifonijos būdu, girdimas melodinių linijų savarankiškumas. „Istojant“ vis naujam balsui, pamažu sodrinama faktūra, intensyvėja dinamika, taip pasiekiant kulminaciją bei jos atoslūgį ir harmoninį nuskaidrėjimą.

B Tematika grindžiama liaudies šokio intonacijomis ir ritmais. Aktyvų, energingą epizodą nuosekliai keičia lyriškas, melodingesnis, tačiau muzikos tėkmė lieka intensyvi. Reikšminga dinamikos kaita, specifiniai ritminiai akcentai.

(4 taškai)

2. Pirmasis iš skambėjusių muzikos fragmentų yra daugiabalsės muzikos – polifonijos – pavyzdys. Šis muzikinės medžiagos dėstymo būdas plačiai naudojamas daugelio pasaulio kompozitorių, tarp jų ir lietuvių. Pažymėkite **du** polifoninius žanrus, dažniausiai pasitaikančius lietuvių muzikos klasikų kūryboje.

A Kanonas B Valsas C Arija D Fuga

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

3. Atsakykite į toliau pateiktus klausimus. Atsakymus pasirinkite iš šių teiginių:

- A Gausiai kūrė smulkių žanrų fortepijoninę muziką.
- B Kūrė simfonines poemas.
- C Žymiausias savo tautos kompozitorius romantikas.
- D Rašė chorinę muziką.
- E Pripažintas koncertuojantis pianistas virtuozas.
- F Ypatingą dėmesį skyrė savo tautos šokių žanrų panaudojimui kūryboje.

Nurodytose vietose įrašykite du pasirinktus atsakymus žyminčias raides.

3.1. Kurie teiginiai tinka abiem kompozitoriams?

3.2. Kurie teiginiai tinka M. K. Čiurlioniui, bet netinka F. Šopeniui?

3.3. Kurie teiginiai tinka F. Šopeniui, bet netinka M. K. Čiurlioniui?

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Taškai (0–6)			
--------------	--	--	--

4. Kuris žinomas Lietuvos žmogus yra M. K. Čiurlionio kūrybos tyrinėtojas, redagavęs ir klasifikavęs muzikinį Čiurlionio palikimą?

- A Virgilijus Noreika C Petras Geniušas
B Saulius Sondeckis D Vytautas Landsbergis

(2 taškai)

Taškų suma už 5 užduotį (0–14)			
--------------------------------	--	--	--

6 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės Tango (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1.1. Pažymėkite, kurioje iliustracijoje atpažįstate skambančios muzikos atlikėjus?

A

B

C

(2 taškai)

- 1.2. Girdėtame tango fragmente skambėjo ir originalus tango muzikos instrumentas, pavaizduotas iliustracijoje. Pažymėkite jo pavadinimą.

- A Bandža
- B Akordeonas
- C Bandoneonas

(2 taškai)

- 2.1. XX a. viduryje vieno kompozitoriaus tango kompozicijos nustebino pasaulį netikėta tango muzikos traktuote. Koks tai kompozitorius?

- A Klodas Debiusi
- B Astoras Piacola
- C Džordžas Geršvinas

(1 taškas)

- 2.2. Kas buvo toji „netikėta tango traktuotė“?

- A tango suskambo kūriniuose simfoniniam orkestrui
- B sukurta nauja tango atmaina – Paryžiaus tango
- C parašytas tango baletas

(1 taškas)

3. Kurioje šalyje gimė tango?

- A Meksikoje
- B Škotijoje
- C Prancūzijoje
- D Argentinoje

(1 taškas)

4. Kuris apibūdinimas tinka tango šokiui?

- A „...Eidami ratu, jie sukasi aplink save, o jų balti apsiaustai skleidžiasi kaip gėlių žiedai... Tolygus muzikos pulsas, pamažu greitėjantis šokio tempas, gilus kvėpavimas ir sukimasis ratu sukelia ekstazės būseną...“
- B „...Tai buvo savotiška dvikova neliejant kraujo. Šokėjai galėjo kada panorėję sustingti, ir šios akimirkos būdavo netikėtos. Tada atsirasdavo staigūs judesiai, kuriuos šokėjai atlikdavo tai pasvirdami pirmyn, tai atgal, tai apsisukdami. Būdavo taip, kad šokis baigdavosi simboliškai vieno iš šokėjų mirtimi...“
- C „...Šokėjų virtinė slinko pamažu ir didingai, kas pora žingsnių stabteldavo, ir tada vyrai žemai nusilenkdavo savo damoms, kepurėmis šluostydami dulkes po jų kojomis...“

(2 taškai)

<i>Taškų suma už 6 užduotį (0–9)</i>			
--------------------------------------	--	--	--

II. MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAS

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fortepijoninio kūrinio fragmentas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, likęs laikas bus skirtas rašto darbui.

1.1. Kuriame pavyzdyje (A, B ar C) užrašyta skambėjusi muzika?

A

Presto

B

Lento

C

Allegro vivace

(6 taškai)

1.2. Kurios **dvi** muzikinės sąvokos **nesusiję** su **ką tik skambėjusia** muzika?

- A sinkopės
- B *staccato*
- C foršlagas
- D dainingai

Taškai (0–2)

1.3. Iš kiekvieno stulpelio išbraukite **po vieną** sąvoką, kurios **nėra** nė viename natų pavyzdyje A, B ir C.

(1)	(2)	(3)
Lėtai, ramiai	Garsiai	Lygos
Greitai, gyvai	Labai tyliai	Bemoliai
Labai lėtai, sunkiai	Tylinant	Triolės
Labai greitai	Garsinant	Kartojimo ženklas

Taškai (0–6)

2. Užduotyje 1.1 pateiktuose pavyzdžiuose A, B ir C nepažymėtas metras. Užrašykite kiekvieno pavyzdžio metrą vertikaliai į langelius, pvz., $\frac{2}{4}$

A B C

Taškai (0–6)

TESTŲ VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
I. Muzikinės kultūros pažinimo testas				
1 užduotis	14			
2 užduotis	11			
3 užduotis	10			
4 užduotis	12			
5 užduotis	14			
6 užduotis	9			
Taškų suma už muzikinės kultūros pažinimo testą	70			
II. Muzikinio raštingumo testas				
Taškų suma už muzikinio raštingumo testą	30			
Taškų suma	100			

